

**Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университетида талабалар
билимини назорат қилиш
ТАРТИБИ ВА БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ**

*(Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университети кенгашининг 2023 йил
26 августдаги 1-сон йиғилиши қарори билан тасдиқланган)*

Мазкур тартиб ва баҳолаш мезонлари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 9 августдаги 19-2018-сон буйруғи билан тасдиқланган “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисида”ги, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 31 декабрдаги 824-сон қарори билан тасдиқланган “Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнига кредит-модуль тизимини жорий этиш тартиби тўғрисида”ги Низомлар асосида, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 24 июлдаги 571-сон «Самарқанд давлат университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқилган ва Самарқанд давлат университетида (бундан буён матнда университет деб юритилади) талабалар билимини назорат қилиш тартиби ва баҳолаш мезонларини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Университет талабалари (бундан буён матнда талабалар деб юритилади) билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг мақсади – юқори малакали, рақобатбардош кадрлар тайёрлаш тизимини янги босқичга олиб чиқиш, олий таълим тизимида илғор технологияларни қўллаш, етакчи олий таълим муассасалари ҳамда илмий-тадқиқот марказлари билан муҳим йўналишларда ҳамкорликни йўлга қўйиш, замонавий халқаро стандартларга жавоб бера оладиган кадрларни тайёрлаш ҳамда талабаларда мустақил таълим олиш кўникмаларини шакллантириш, шунингдек, университетни жаҳоннинг нуфузли университетлари рейтингига киришини таъминлашдан иборат.

2. Талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг асосий вазифалари қуйидагилар ҳисобланади:

талабаларда малака талабларига мувофиқ тегишли билим, кўникма ва малакалар шаклланганлиги даражасини назорат қилиш ва таҳлил қилиб бориш;

талабалар билими, кўникма ва малакаларини баҳолашнинг асосий тамойиллари: малака талабларига асосланганлик, аниқлик, ҳаққонийлик, ишонччилик, билимларни баҳолашда шаффофликни таъминлаш;

ўқув материалининг талабалар томонидан тизимли равишда ва белгиланган муддатларда ўзлаштирилишини ташкил этиш ва таҳлил қилиш;

талабаларда мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш, ахборот ресурслари манбаларидан самарали фойдаланишни ташкил этиш;

талабалар билимини холис ва адолатли баҳолаш ҳамда унинг натижаларини ўз вақтида маълум қилиш;

талабаларнинг ўқув режаси доирасида комплекс ҳамда узлуксиз тайёргарлигини таъминлаш;

ўқув жараёнининг ташкилий ишларини (рақамлаштиришга) компьютерлаштиришга шароит яратиш.

3. Фанлар бўйича талабалар билимини семестр давомида баҳолаб бориш назорат жадваллари ва баҳолаш мезонлари асосида амалга оширилади.

4. Синов бирликлари, баҳолаш мезони дастурда белгиланган таълим натижаларини акс эттирган ҳолдагина ўзлаштирилади. Агар таълим оловчи белгиланган натижаларига эриша олмаса, синов бирликлари ўзлаштирилмайди. Таълим натижаларини акс эттирган талабага ўзлаштирилган синов бирликлари миқдори дастур элементида берилган синов бирликлари миқдorigа тенг. Талаба, мазкур тартибга мувофиқ, фан ўқув дастури мазмунини ўзлаштирган (олган рейтинг балидан қатъий назар) тақдирда, у тегишли фан бўйича ўзлаштирган (таълим кредит тизими шароитларида амалга оширилганда кредитларнинг зарур сонини тўплаган) деб ҳисобланади.

5. Мазкур тартиб 2023-2024 ўқув йилидан амалиётга жорий қилинади. Тартиб университетнинг бакалавриатура ва магистратура йўналишларининг барча курсларига тегишлидир.

2-боб. Назорат турлари ва баҳолаш мезонлари

6. Университетда талабалар билимини назорат қилиш дарсадаги фаоллик (ДФ) мустақил таълим топшириқларини ҳимоя қилиш (МТ) ҳамда якуний назорат (ЯН) ўтказиш орқали амалга оширилади.

МТ топшириқларини бажариш, ҳимоя қилиш ва якуний назорат жадваллари, шакллари, МТ топшириқлар ҳимоялари, ЯН назоратлар учун белгиланган максимал ва саралаш баллари кафедра мудирини тавсияси билан факультет ўқув-услубий кенгашида муҳокама қилинади ва тасдиқланади ҳамда ҳар бир фаннинг ишчи ўқув дастури (силлабус)да машғулот турлари билан биргаликда кўрсатилади.

Бунда, фанлардан ДФ(МТ)ни баҳолаш натижалари фанлардан ЖН(ОН) шаклида расмийлаштирилади.

1-§. Талабанинг МТ топшириқларни, амалий, семинар, лаборатория машғулотларида фаоллиги (ДФ) ни баҳолаш

7. МТ топшириқларни ҳимоя қилиш семестр давомида ишчи фан дастурининг (силлабуснинг) тегишли бўлими тугаганидан кейин талабанинг билим ва амалий кўникмаларини баҳолаш мақсадида ўқув машғулотлари давомида, **фаннинг хусусияти ва фанга ажратилган соатлардан келиб чиқиб тегишли кафедра томонидан белгиланадиган график асосида ўтказилади.**

8. МТ топшириқларни бажариш тури ҳар бир фан бўйича фаннинг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

Талабанинг мустақил равишда бажарган топшириқларининг ёзма баёни

(маъруза ва реферат матнлари, конспектлари, топшириқ дафтарлари, назорат ишлари, ижодий ишлар, тақризлар ва мақолалар ва ҳ.к.) кафедрага топширилади, қатъий график бўйича кафедра комиссиясида тақдимот (презентация) шаклида ҳимоя қилинади.

9. Ҳимоя пайтида талаба ишнинг мазмуни ва моҳиятини гапириб бериши, саволларга жавоб бериши, тушунтириб ва асослаб бера олиши, топшириқларни чуқур ўзлаштирганлигини намоён қилиши, топшириқ, бўйича билимларни ҳақиқатдан ҳам мустақил равишда бажарганлигини исботлай олиши лозим.

10. Ҳимояда маъруза ва амалиёт ўқитувчилари билан бир қаторда кафедрадан яна камида бир киши (эксперт) иштирок этади. Эксперт ҳимоягача бажарилган топшириқнинг ёзма баёнини (реферат, конспект, маъруза, мақола, амалий топшириқлар бажарилган дафтар, ижодий иш намуналари ва ҳ.к.) кўриб чиқиб, қисқача хулоса (тақриз) беради ва талабанинг мустақил билим олиши бўйича фаолиятини баҳолашда ушбу хулоса эътиборга олинади.

11. Талабанинг МТ бўйича фаолиятини баҳолашда унинг топшириқларни қанчалик тўлиқ, тўғри ва сифатли бажарганлиги, янги билимларни ўзлаштириш даражаси, топшириқларни бажаришга қанчалик ижодий ёндашганлиги, топшириқларни бажариш муддатига қанчалик амал қилганлиги ҳисобга олинган ҳолда балл қўйилади.

12. Талабанинг амалий, семинар, лаборатория машғулотларида фаоллиги (ДФ), амалий, семинар ва лаборатория машғулотларини олиб борадиган фан ўқитувчиси томонидан дарс давомида баҳолаб борилади.

Бунда:

- талабанинг дарсда фаоллиги;
- фан ўқитувчиси томонидан берилган уй вазифаларни ва кўшимча топшириқларни ўз вақтида тўғри, аниқ ва мустақил тушунган ҳолда бажарганлиги;
- лаборатория топшириқларини назарий ва амалий билимлардан тўғри фойдаланган ҳолда бажариши инобатга олинади.

13. МТ ва ДФ бўйича талабанинг ўзлаштириш натижалари қайдноманинг белгиланган устунига қайд этилади **Hemis.samdu.uz** платформасига киритилади.

Баҳолаш 34-бандда назарда тутилган мезонлар асосида амалга оширилади.

2-§. Якуний назорат ва уни ўтказиш

14. Университетда Якуний назорат тури семестр якунида тегишли фан бўйича талабанинг назарий билим ва амалий кўникмаларини ўзлаштириш даражасини аниқлаш мақсадида ўтказилади.

15. Якуний назорат турини ўтказиш шакли тегишли фан бўйича кафедра томонидан белгиланади.

16. Якуний назорат тури университетнинг тегишли факультет декани

ёки ўқув-услугий бўлим томонидан ишлаб чиқиладиган ҳамда ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланадиган Якуний назорат турларини ўтказиш жадвалига мувофиқ ўтказилади.

17. Якуний назорат фан бўйича назарий билим ва амалий кўникмаларнинг талабалар томонидан ўзлаштириш даражасини баҳолаш усули ҳисобланади. Якуний назорат асосан таянч тушунча ва ибораларга асосланган «Ёзма иш», «Тест» ва таълим йўналишлари ҳамда магистратура мутахассисликларининг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда «Оғзаки» шаклларда ўтказилади. Якуний назорат «Ёзма иш» шаклида ўтказилишига 80 дақиқа вақт берилади, ушбу назорат математикага оид фанлардан ўтказилганда эса 120 дақиқа вақт берилади. Якуний назорат «Тест» шаклида ўтказилганда ҳар бир саволга 1,5 дақиқадан вақт ажратилади. Якуний назорат «Оғзаки» шаклда ўтказилганда, ҳар бир талабага тайёрланиши ва жавоб бериши учун 30 дақиқагача вақт ажратилади.

18. Тегишли фан ўқитилаётган кафедра мудирини ўқув семестрининг тўртинчи ҳафтаси бошланишидан кечикмасдан якуний назорат ўтказилиши белгиланган шакллар асосида фанлардан якуний назорат саволларини факультет ўқув-услугий кенгаши муҳокамасидан ўтказиб, кенгаш ҳулосасини илова қилган ҳолда бакалаврият таълим йўналишлари фанлари бўйича “Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими”га, магистратура мутахассисликлари фанлари бўйича “Магистратура бўлими”га тақдим қилинишини таъминлаши шарт.

Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими) якуний назорат саволларини олган кундан бошлаб икки ҳафта давомида уларнинг экспертизасини ташкил қилади. Экспертизадан ўтказилган якуний назорат саволлари тегишли фанлар бўйича якуний назорат саволлари ягона базасига кўшилади. Якуний назорат саволлари ягона базаси ҳар йили тақдим қилинадиган якуний назорат саволлари ҳисобига кенгайиб боради. Университет якуний назорат саволлари ягона базасидан талабалар ва педагог ходимларнинг фойдаланишига имконият яратилишини таъминлайди.

19. Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими) якуний назорат саволлари ягона базасида мавжуд саволлар асосида якуний назорат билетларини тузади. *Аттестация бошланишидан икки ҳафта олдин тегишли кафедра мудирини жалб этилиб якуний назорат билетлари муайян фан дастурини қамраб олганлиги семестрлар кесимида таҳлилдан ўтказилади.*

20. Якуний назоратлар Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими) томонидан ишлаб чиқиладиган ҳамда ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланадиган жадвал асосида, кафедраларнинг педагог ходимлари, жамоатчилик орасидан тайинланадиган аудитория раҳбари ва кузатувчилар томонидан ўтказилади. *(Бунда, аудитория раҳбари ва кузатувчилар ўз зиммасига юклатилган вазифасига масъулиятсиз ёндашса, иш берувчи билан тузилган шартноманинг тегишли банди бўйича огоҳлантирилиши берилади.)*

21. Якуний назоратни ўтказишда ректор томонидан буйруқ билан

тайинланган университетнинг бошқа ходимлари ҳам қатнашиши мумкин. **Бир кунда 1 та дан ортиқ** фан бўйича якуний назорат ўтказилишига йўл қўйилмайди. Фанлардан якуний **назоратларни ўтказиш камида 2 кун оралиғида** белгиланиши лозим.

Якуний назорат жадваллари, аудитория раҳбарлари ва кузатувчиларнинг тасдиқланган рўйхати университет таркибий тузилмаларига ҳамда факультетларга якуний назоратлар бошланишига бир ҳафта қолганда етказилади. Якуний назорат жадвалларининг талабаларга етказилишига факультет деканлари шахсан масъулдир.

22. Якуний назорат билетлари аудиторияга Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими)нинг масъул ходими томонидан жавоб varaқалари билан бирга етказилади.

Якуний назорат ўтказиш вақтида талабаларнинг якуний назорат билетларидаги саволларнинг мазмуни тўғрисидаги мурожаатлари кўриб чиқилмайди.

Шифрланган ишни баҳолашнинг объективлигига таъсир кўрсатувчи ҳолатлар аниқланганда, *шу жумладан Якуний назорат билети иш билан бирга топширилмаса, саволлар ёки жавоблар ишда келтирилган саволлар билан мос келмаганда, сўзнинг устига ёки тагига чизиш ёхуд атрофини чизиб қуйиш, ишда текширувчи шахс номига мурожаатнинг мавжуд бўлиши, жавоблар varaгининг турли қисмларига (шу жумладан, очиқ қолдирилган жойларига) график белгилар қуйиш, иш матнида талабанинг фамилияси, исми, отасининг исмини кўрсатиш, ишни бошқа шахснинг дастхати билан ёзиш ҳолатлари мавжуд бўлганда, иш учун 2 (қониқарсиз) баҳо қуйилиши мумкин.*

Якуний назорат ишлар текширилиши ушбу Йўриқноманинг 3-бобига мувофиқ амалга оширилади.

3-боб. Якуний назоратнинг объективлигини таъминлаш

23. Якуний назорат ўтказишда баҳоларнинг холислигини объективлигини таъминлаш мақсадида талабалар тўғрисидаги маълумотлар уларнинг ёзма ишларига Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими) томонидан **идентификация кодлари бериш** йўли билан шифрланади.

Ёзма ишларни текширишга республиканинг етакчи олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари жалб этилади. Ёзма ишларни текширишга масъул бўлган ўқитувчилар рўйхати Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими) тақдимига биноан ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланади.

Ёзма ишларни текшириш жараёнида педагог ходимлар фаолиятини техник жиҳатдан таъминлаш мақсадида Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими) ходими иштирок этиши шарт.

Текшириш якунланган кун ишлар Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлимига (магистратура бўлими) қайтарилади. *Текшириш натижалари талабалар рейтингини аниқлаш электрон тизимида*

киритилиши, шунингдек текширишни амалга оширган педагог ходим томонидан тасдиқланган, топшириш рейтинг қайдномаси шаклида расмийлаштирилган бўлиши шарт. Ёзма иш натижалари иш республиканинг етакчи олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан текширилганда бир ҳафта муддатда, университет профессор-ўқитувчилари томонидан текширилганда икки кун муддатда эълон қилиниши лозим.

24. Якуний назоратни топшириш рейтинг қайдномаси талабанинг шахсини аниқлаб бўлмайдиган тарзда (фамилияси, исми, отасининг исми кўрсатилмаган ҳолда) тузилади, фақат талабага тегишли бўлган идентификацион код кўрсатилиб расмийлаштирилади.

25. Талаба баҳолаш натижасидан норози бўлган тақдирда, баҳолаш натижаси эълон қилинган вақтдан бошлаб 24 соат давомида апелляция бериши мумкин. Талаба томонидан берилган апелляция Апелляция комиссияси томонидан 2 кун ичида кўриб чиқилиши лозим.

26. Текширилган ёзма ишлар Назоратларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими (магистратура бўлими)да олти ой мобайнида сақланади. Муддати ўтган ишлар йўқ қилинади.

27. Талаба узрли сабаблар (оғир касаллик, йўл-транспорт ҳодисаси, яқин қариндошининг вафоти, никоҳ тузиш, фарзанд туғилиши)га кўра якуний назоратга кирмаган тақдирда, узрли сабабларнинг ҳужжатини илова қилган ҳолда (**қайта якуний назоратгача бўлган даврда 4-курслар, кредит-модуль таълим тизида таҳсил олаётган бакалавр, магистр талабалар тасдиқланган ўқув графикда кўрсатилган аттестация муддат тугагач икки ҳафта давомида**) мурожаат қилинганда, ушбу талабага якуний назоратни топширишга қайта якуний назоратгача бўлган даврда ўқув ишлари проректори томонидан рухсат этилади. Бунда, тегишли фандан қайта имтиҳон ўтказилгандан кейин дастлабки шакл асосида якуний назорат топширишга рухсат этилмайди.

28. Талаба қуйидаги ҳолларда академик қарздор ҳисобланади:

- таълим кредит тизими шароитларида амалга оширилганда талаба бир фандан унга ажратилган аудитория соатларининг 25 фоизини ва ундан ортиқ соатни сабабсиз қолдирганлиги туфайли бўлса, автоматик равишда якуний назоратга киритилмаганда;

Бунда талаба мазкур фан бўйича тегишли кредитларни ўзлаштирмаган ҳисобланади ва талабага *бу фандан қайта топшириш имконияти берилмайди*. Бундай талабалар таътил вақтида ёки кейинги семестрлар мобайнида тегишли фанлардан ўзлаштирмаган кредитлар миқдорига мос равишда базавий тўлов-контракт миқдоридан келиб чиққан ҳолда тўловни амалга оширгандан сўнг ўзлаштирмаган фанларни ўз ҳисобидан қайта ўқиш ҳуқуқига эга бўлади.

- мустақил таълим топшириқлари ҳимояси, амалий, семинар, лаборатория машғулотларида фаоллигидан “қониқарсиз”-“2” баҳоланганда;

- сабабсиз якуний назоратга келмаганда;

- талаба якуний назоратдан “қониқарсиз”-“2” баҳоланганда;

29. Битирувчи курс бўлмаган талабалар кузги семестр натижалари бўйича 3 тагача фандан (фанлардан) академик қарздорлиги бўлган ҳолларда

талабага бир ойгача, баҳорги семестр натижалари бўйича 3 тагача фандан (фанлардан) академик қарздорлиги бўлган талабага тегишли фан (фанлар) бўйича якуний назорат турларини янги ўқув йили бошидан қайта топшириш учун 1 ой муддат берилади.

Битирувчи курс талабаларига баҳорги семестр натижалари бўйича ўзлаштирмаган фандан (фанлардан) қайта топшириш учун якуний давлат аттестацияси бошлангунга қадар рухсат берилади. Талабага якуний назоратни қайта топшириш учун берилган муддат давомида талаба томонидан қайта топширишлар сони 2 мартадан кўп бўлмаслиги керак.

Фанлардан академик қарздорлиги 4 та ва ундан кўп бўлган талабаларга қайта топширишга рухсат берилмайди ва улар, шунингдек, якуний назоратни қайта топшириш учун берилган муддат давомида академик қарздорликни бартараф этмаган талабалар факультет деканининг билдириши асосида университет ректорининг буйруғи билан курсдан қолдирилади.

29.1. 29-бандда келтирилган қоидалар таълим кредит-модуль тизими шароитларида амалга ошириладиган талабалар учун татбиқ этилмайди.

30. Таълим кредит тизими шароитларида амалга ошириладиган талабаларга семестр натижалари бўйича академик қарздорлиги бўлган ҳолларда **бир марта қайта** топширишга рухсат берилади.

Академик қарздорликни бартараф этиш учун талабаларга таътил вақтида ўз ҳисобидан қайта ўқиш имконияти берилади. Қайта ўқиш натижалари бўйича фандан ЯН топширади ва ЯН баҳолаш 34-банднинг кичик а), б), в), г) бандларида назарда тутилган мезонлар асосида амалга оширилади.

4-боб. Баҳолаш тартиби ва мезонлари

31. Талабанинг ҳар бир фан бўйича ўзлаштириш даражаси талабаларнинг билим, малака ва кўникмалари 5 баҳолик тизимда амалга оширилади.

32. Талабанинг ДФ+ОН дан ижобий баҳоланиши, унга фандан якуний назоратда қатнашиш имкониятини беради. Талабанинг фандан ўзлаштириш кўрсаткичини фақатгина ЯН натижалари белгилайди.

А) Агарда талаба МТ топшириқлари ҳимояси ва ДФдан “қоникарсиз”-“2” баҳоланса, у ҳолда талабага МТ топшириқлари ҳимоясига **икки марта рухсат** берилади (тегишли фандан якуний назоратни топшириш муддатгача), МТ топшириқлар қайта ҳимояси факультет декани фармойиши асосида тузилган комиссия томонидан ўтказилади ва дарс машғулотларини олиб борган **фан ўқитувчилари комиссия таркибига киритилмайди.**

Б) Талабанинг семестр якунида муайян фандан топширган якуний назоратни баҳолаш 34-бандга асосан амалга оширилади.

33. Талабалар билимини ҳисобга олиш электрон тизимида алоҳида баҳоланадиган курс иши (лойиҳа, жадвал-ҳисоблаш иши), амалиёт (стажировка), якуний давлат аттестацияси, битирув малакавий иши, шунингдек магистрлик диссертацияси бўйича ўзлаштириш 5 баҳолик тизимда

амалга оширилади.

34. Назорат унга ажратилган максимал баллнинг 100 фоизидан келиб чиққан ҳолда баҳоланади.

Талабанинг фан бўйича ўзлаштиришини баҳолашда қуйидаги намунавий мезонлардан (бундан буён матнда намунавий мезонлар деб юритилади) келиб чиқиш тавсия этилади:

а) “5” (“аъло”) баҳо олиш учун талаба:

ўқув дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослантириши;

илмий терминологиядан (шу жумладан, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаш;

фаннинг таянч тушунчаларини билиши ва уни қисқа вақт ичида илмий ва амалий масалаларни ечишда самарали қўллай олиши;

ностандарт вазиятларда муаммоларни мустақил ва ижодий ҳал қила олиш қобилиятини кўрсата олиши;

амалий масалаларни қисқа, асосланган ва рационал равишда ҳал этиши;

фан ўқув дастурида тавсия этилган асосий ва қўшимча адабиётларни тўлиқ ва чуқур ўзлаштириши;

ўрганилаётган фан бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаш, уларга танқидий баҳо бериш ва бошқа фанлар илмий ютуқларини қўллай олиши;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;

б) “4” (“яхши”) баҳо олиш учун талаба:

ўқув дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослантириши;

илмий терминологиядан (шу жумладан, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаш;

ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши;

фаннинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши;

стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши;

билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги;

фан ўқув дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши; ўрганилаётган фан бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида бутун семестр

мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳда муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;

в) “3” (қоникарли) баҳо олиш учун талаба:

малака талаблари доирасида етарли билим ҳажмига эга бўлиши;

илмий терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён қилиши, лекин бунда айрим хатоларга йўл қўйиши;

жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда, фан бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши;

фаннинг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллаш олиши;

педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши; ўқиётган фан бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;

г) талабанинг билим даражаси “2” (“қоникарсиз”) баҳога баҳоланади, агар:

малака талаблари доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса;

илмий терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий мантиқий хатоларга йўл қўйса;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса;

амалий кўникмаларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.

5-боб. Қайта ўқишни ташкил этиш

36. Кредит-модуль тизими жорий этилган курсларда таҳсил олаётган талаба, академик қарздорлиги бўлган фанидан қайта таълим олиш учун таътил вақтида ўз ҳисобидан (қарздорлик сақланиб қолинаётган фанга ажратилган кредит миқдорида мос қийматда маблағ тўлаш орқали) қайта ўқиш ҳуқуқига эга. Қайта ўқиш давомида талаба мазкур йўриқнома асосида баҳоланади.

37. Таътил давомида академик қарздорликни бартараф этмаган талабалар академик қарздорлиги мавжуд фанлари келгуси ўқув йили (семестр)да ўқитилиши белгиланган фаннинг узвий давоми бўлмаса, тегишли фанлар бўйича академик қарздорликни қайта ўқиш шарти билан кейинги курс (семестр)га, ўқитилиши белгиланган фаннинг узвий давоми бўлса, узвий давоми бўлган фанни келгуси ўқув йилида ўқиш шарти билан кейинги ўқув йили (семестр)га ўтказилади. Давлат гранти асосида таҳсил олаётган талабаларга академик қарздорлик бартараф этилмагунча стипендия тўланмайди. Ушбу қоида бакалаврият ёки магистратура босқичида назарий ўқишнинг охириги семестрида ўтиладиган ўқув фанларига татбиқ этилмайди.

Талабани босқичдан-босқичга ўтказиш унинг GPA қийматини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади. GPA қиймати 2,4 дан паст талаба қайта ўқиш учун тегишли босқичда қолдирилади. Курсда қолдирилган талаба амалдаги қонунчиликка кўра, шартнома тўловини академик қарздор бўлиб қолган фанининг кредитига мос миқдорда амалга оширади. Талабанинг бошқа фанлар бўйича тўпланган кредитлари сақланиб қолинади.

6-боб. Яқуний қоидалар

38. Мазкур тартиб Самарқанд давлат университетида талабалар билимини назорат қилиш учун асосий меъёрий ҳужжатдир. Жараёнда юзага келиши мумкин бўлган эҳтимолий муаммоли ҳолатлар учун истиснолар фақат университет кенгаши қарори асосида амалга оширилади.